

OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
pentru secțiile și școlile cu predare în limba minorităților
Etapa județeană/a sectoarelor municipiului București
SECȚIUNEA A

Limba și literatura română – pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară
16 martie 2024
Clasa a V-a

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Timpul efectiv de lucru este de trei ore.**
- **Punctajul total este de 100 de puncte.**

Citește fiecare dintre textele date pentru a putea răspunde la cerințele formulate:

A. Când, pe o rază de lună, Zâna Pădurilor a coborât neauzită și nevăzută în scorbura familiei, cum avea obiceiul, Vevi tocmai îi spunea fratelui ei:

– Cât mi-ar plăcea să fiu și eu fetiță, măcar pentru trei zile! O să mă rog la Zâna Pădurilor să mă facă om, doar pentru trei zile, nu cer mai mult! Ca să văd cum e!

Fratele ei era însă prea mic ca s-o înțeleagă, dacă socotim în ani de veveriță, ar avea cam aceeași vârstă cu fratele lui Emi. În schimb, cea care a înțeles-o a fost știți - voi - cine: Zâna.

„Ai grijă ce-ți dorești, că s-ar putea să îți se împlinească!” Spunea doamna Atena în visul veveriței. „Cum adică, ce vrei să zici?” a întrebat-o Vevi, dar s-a trezit înainte să audă răspunsul.

A încercat să-și miște coada, dar coada ia-o de unde nu-i! În schimb, două picioare și două brațe subțirele se întindeau nesfârșit de lungi afară din ea, în diferite locuri ale corpului. Ca pui de veveriță, avusese un corp de 200 de grame, cât un pachet de unt din frigiderul familiei Pădureanu. Iar acum era aproape cât tot frigiderul. Uriașă!! Și-i era frig, fiindcă în loc de blană avea o pijama de bumbac verde, cu fluturi, iar între pijama și trup era aer! Cum ar fi fost ca între blana ei de pe vremuri și trup să intre aerul? Din fosta ei viață de veveriță îi rămăsese doar șuvița cea roșcată din breton, și prin asta se deosebea veverița Emi de fetița Emi, adică Vevi-Emi și Emi-Emi.

Vevi era isteată și a înțeles repede că Zâna Pădurilor i-a îndeplinit dorința. Dar acum nu știa ce trebuie să facă. A sărit din pat, țup, ca pe vremea când era veveriță, adică în patru labe.

Atunci a intrat bunicul, sprijinit în baston, al treilea picior al lui, fără șosetă și papuc. Vevi îl cunoștea pe bătrânul cu mustață albă de pe vremea când ea dădea spectacole pe creanga din dreptul balconului și nu s-a speriat.

– Emi, a zis bunicul, care nu știa cu cine vorbește de fapt, ai auzit cucuveaua? Nu-mi place când cântă așa, se zice că prevestește nenorociri.

Vevi, care era în pijama, s-a pomeni râzând.

Era prima dată în viața ei că râdea! Ca veveriță nu i se întâmplase deloc, pentru că animalele nu râd. Tare s-a mirat că un fel de gădilitură în burtă îi urcă în piept și în gât, gura i se deschide singură și îi scoate de-acolo mici hohote și chiote care o tulburau foarte tare și tare îi era bine, avea o stare pe care n-o mai simțise niciodată. Râdea cu tot corpul. Apoi, când s-a potolit, a spus, mirându-se că o cheamă Emi și că știe limba oamenilor:

– Doamna Atena nu aduce decât vești bune! Niciodată nu prevestește nenorociri, e cea mai bună ființă din lume.

Nu s-a mișcat din loc, fiindcă se temea să se scoale în două picioare, un lucru care i se părea pe cât de greu, pe atât de periculos, iar bunicul s-a apropiat el de ea, s-a aplecat și a îmbrățișat-o. A fost prima îmbrățișare primită vreodată de Vevi. O căldură nouă a trecut prin corpul ei, și parcă nici nu-i mai era frig. Îmbrățișările oamenilor, i s-a părut, sunt ca blana, țin de cald.

după Ioana Pârvulescu, *Trei zile nemaipomenite*

B. Povestea săptămânii de la Teatrul pentru Copii și Tineret „Gulliver” din Galați îi învață pe cei mici și pe cei mari despre puterea de a face totul posibil, la spectacolul „Vrăjitorul din Oz”.

Pentru că atunci când totul începe cu încredere, sporește prin perseverență și se termină cu dragoste, e rost de magie și totul devine posibil. Iar lumea lui Oz, prezentată în spectacolul de la Teatrul „Gulliver”, întruchipează întocmai această nouă dimensiune a posibilului, a visurilor și dorințelor împlinite, prin încredere.

Spectacolul „Vrăjitorul din Oz” impresionează prin costumele actorilor, dar și prin forța mesajului transmis. Dorothy nu este doar un personaj, ci este un simbol, iar lumea fantastică a lui Oz există în sufletul fiecăruia. „Vrăjitorul din Oz” este o învățătură atât pentru cei mici, cât și pentru cei mari. Spectacolul se construiește pe ideea de dragoste și de încredere, de atașament față de familie, față de aproape, față de adevăr, valori deosebit de importante pentru copii.

Spectacolul „Vrăjitorul din Oz” își dorește să adreseze întrebarea, dacă lumea lui Oz poate face lumea noastră, în care trăim, o lume mai bună, atunci când credem în ea.

după *** , *Spectacolul VRĂJITORUL DIN OZ și un mesaj de suflet pentru cei mici și pentru cei mari* , <https://bookhub.ro>

SUBIECTUL I

30 de puncte

Scrie pe foaia de concurs numărul cerinței și litera corespunzătoare răspunsului corect:

- Numărul literelor este egal cu numărul sunetelor în fiecare cuvânt din seria:
 - „cheamă”, „îndrăgea”, „aduce”.
 - „încercat”, „frigiderul”, „cine”.
 - „obiceiul”, „magie”, „există”.
 - „picioare”, „orice”, „pachet”.

2 puncte
- Formele corecte de plural articulat hotărât ale următoarelor substantive: „scorbura”, „zile”, „corp”, „om” sunt cuprinse în seria:
 - „scorburele”, „zile”, „corpuri”, „oameni”.
 - „scorburi”, „zilele”, „corpurile”, „oamenii”.
 - „scorburile”, „zile”, „corpurile”, „oamenii”.
 - „scorburile”, „zilele”, „corpurile”, „oamenii”.

2 puncte
- Substantivele din șirul: „cer”, „brațe”, „papuc”, „nenorociri” sunt, în ordine, de genul:
 - masculin, feminin, masculin, neutru.
 - masculin, masculin, neutru, feminin.
 - neutru, feminin, masculin, feminin.
 - neutru, neutru, masculin, feminin.

2 puncte

Scrie pe foaia de concurs răspunsurile la cerințele de mai jos:

- Menționează câte un sinonim potrivit pentru sensurile din text ale fiecăruia dintre cuvintele „prevestește”, „niciodată” subliniate în textul A. **4 puncte**
- Transcrie, din textul A, două cuvinte din câmpul lexico-semantic al *corpului omenesc*. **4 puncte**
- Formulează două întrebări despre lumea oamenilor, pe care i le-ai adresa bunicului din textul A, folosind un substantiv comun și un substantiv propriu, pe care le vei sublinia. **4 puncte**
- Alcătuiește câte un enunț în care adjectivul „important” să determine un substantiv de genul feminin, numărul singular, respectiv un substantiv de genul masculin, numărul plural. **6 puncte**
- Rescrie corect îndemnul unui copil de a participa la spectacolul prezentat în textul B: „Dragi copiii, vă trimit un invitație într-o lume magic!” **6 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

50 de puncte

A. ÎNȚELEGEREA TEXTULUI

Scrie pe foaia de concurs, în enunțuri, răspunsurile pentru cerințele de mai jos:

- Numește două personaje din spectacolul „Vrăjitorul din Oz”, pe baza textului B. **4 puncte**
- Precizează, trei valori, pe care se bazează piesa prezentată în textul B. **6 puncte**
- Prezintă un motiv pentru care personajului Vevi-Emi i se pare ciudată lumea oamenilor. Formulează răspunsul în unu-două enunțuri, valorificând informațiile din textul A. **6 puncte**
- De ce crezi că spectacolul „Vrăjitorul din Oz” se adresează atât copiilor, cât și adulților? Formulează răspunsul, valorificând informațiile din textul B. **6 puncte**
- Selectează două informații, din textul B, care crezi că sunt utile unui copil care ar vrea să vizioneze spectacolul „Vrăjitorul din Oz”, motivându-ți alegerea în 40 – 60 de cuvinte. **8 puncte**

Notă! Răspunsurile vor fi redactate în enunțuri, cu respectarea normelor de exprimare, de ortografie și de punctuație.

B. SCRIERE CREATIVĂ

Imaginează-ți că Vevi-Emi este invitată de bunicul la plimbare. Scrie un text narativ, de minimum 80 de cuvinte, în care să prezinți o întâmplare prin care trec cei doi.

În redactarea textului, vei avea în vedere:

- respectarea succesiunii logice a evenimentelor, în concordanță cu cerința dată;
- introducerea unui reper spațial și unui reper temporal;
- introducerea unui dialog de două – patru replici;
- originalitatea în prezentare.

Vei primi 14 de puncte pentru conținutul compunerii și 6 puncte pentru redactare. (registru de comunicare, stilul și vocabularul adecvate – 1 p.; coerența textului – 1 p.; ortografie – 2 p.; punctuație – 1 p.; așezarea în pagină și lizibilitatea – 1 p.)

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 80 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus. Compunerea nu va avea titlu sau motto.

SUBIECTUL al III-lea

20 de puncte

C.

Autobuzul se opri cu un șuierat zgomotos pe suprafața înghețată. Din el coborî un bărbat îmbrăcat din cap până-n picioare. Bărbatul privi împrejur. Peste tot, aisberguri țâșneau din suprafața lucioasă a apei către cerul senin. Domnea o tăcere deplină. Deodată, se auzeau niște țipete, ce semănau puțin cu sunetele unei trompete. Bărbatul porni la pas. După o jumătate de oră, ajunse la colonia de pinguini. Începu să vorbească încet:

- Eu sunt Mortimer Morrison, murmură el. Sunt proprietarul magazinului Magic Pet. Animalele magice sunt foarte bine tratate în magazinul meu. Cine dorește, poate veni cu mine.

Unul dintre pinguini se întorsese. Își croi drum printre celelalte animale și se opri dinaintea bărbatului. Cei doi se cercetară cu atenție, clipind.

- Și, ai înțeles ce-am spus? întrebă Mortimer Morrison curios.

Pinguinul încuviință din cap și clămpăni din cioc.

- Cărrheh! croncăni pinguinul. Nici n-am știut că mai există cineva care îmi vorbește limba, spuse el ezitant. Ridică aripa dreaptă și arată înspre colonie, unde animalele stăteau înghesuie unele în altele. M-am simțit atât de singur.

- Singurătatea ta a luat sfârșit acum, îl lămurii Mortimer Morrison. Dacă vii cu mine, îți vei face mulți prieteni.

(după Margit Auer, *Școala animalelor magice*)

Scrie un text de minimum 120 de cuvinte, în care să prezinți *relația dintre oameni și animale*, așa cum apare în cele două texte-suport, A și C, selectate din zone culturale diferite.

- prezentarea unui aspect comun, referitor la relația dintre oameni și animale, surprins în textul A și în textul C;
- prezentarea unui aspect diferit;
- exemplificarea adecvată a aspectului comun și a celui diferit;
- valorificarea experienței de viață/de lectură.

Vei primi 14 de puncte pentru conținutul compunerii și 6 puncte pentru redactare. (registru de comunicare, stilul și vocabularul adecvate – 1 p.; coerența textului – 1 p.; ortografie – 2 p.; punctuație – 1 p.; așezarea în pagină și lizibilitatea – 1 p.)

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 120 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus. Compunerea nu va avea titlu sau motto.